

अथ दशमोऽनुवाकः ।

अथ दशमे पिण्डपितृयज्ञ उच्यते । तत्रादौ कालविशेषं वि-
धत्ते । “इन्द्रो वृत्रं हत्वा । असुरान् पराभाव्य । सोऽमावास्यां
प्रत्यागच्छत् । ते पितरः पूर्व्यदुरागच्छन् । पितृन् यज्ञो-
ऽगच्छत् । तन्देवाः पुनरयाचन्त । तमेभ्यो न पुनरददुः । तेऽ-
ब्रुवन् वरं वृणीमहे । अथ वः पुनर्दास्यामः । अस्मभ्यमेव पूर्व्यदुः
क्रियत इति [१] । तमेभ्यः पुनरददुः । तस्मात्पितृभ्यः पूर्व्यदुः
क्रियते । यत् पितृभ्यः पूर्व्यदुः करोति । पितृभ्य एव तद्यज्ञं
निष्क्रीय यजमानः प्रतनुते” इति । इन्द्रः पुनर्युद्धे वृत्रं हत्वा
तदीयानसुरांश्च पराभूतान् कृत्वा यदमावास्यां यागदिनं
प्रति स्वर्गदे समागत्य शुक्लप्रतिपदि ह्यमावास्यायागः क्रियते ।
ततः पूर्व्यदुः पितर आमताः तैः पितृभिः सह यज्ञोऽपि गतः ।
तं पितृभिः सहावस्थितं यज्ञं देवाः स्वार्थमयाचन्त, पूर्व्य-
मस्मदीयो यज्ञः इदानीं भवत्समीपमागतः पुनरस्मभ्यमेव
यज्ञो दातव्यः इति । ततः पितरस्तमदत्वा तद्दानार्थमुत्कोच-
मपेक्षितवन्तः । पूर्व्यदुर्दर्शदिनेऽस्मदर्थं कर्म कर्त्तव्यम् । ततः
प्रतिपद्यनुष्ठेयं दर्शपूर्णमासाख्यं यज्ञं दास्याम इति प्रतिजा-
नीरन् । ततो देवैस्तथेत्यङ्गीकृते तं यज्ञं दत्तवन्तः । तस्मात्
पित्र्यर्थं कर्म पूर्व्यदुः पूर्वदिने कुर्यात् । तथा कृते तेन मूलेन
यज्ञं पितृभ्यो निष्क्रीय यजमानस्तमनुष्ठातुं प्रवर्त्तते ॥

कालं विधाय होममन्त्रं विधत्ते । “सोमाय पितृ-
योताय स्वधा नम इत्याह । पितुरेवाधि सोमपीथमवरुन्धे ।